

Staatsbosbeheer
T 0592 248 984
www.staatsbosbeheer.nl

staatsbosbeheer

Anloërdiep

Wandelen tussen de houtwallen - 11 km

Nationaal beek- en
esdorpenlandschap
Drentsche Aa

Beekdal met groene kamers

Voor een beleving van de intieme sfeer van het Drentse Beek- en esdorpenlandschap hoeft u niet ver te zoeken. Op een steenworp afstand van het informatiecentrum Homanshof in Anloo waant u zich in de middeleeuwen, toen dit cultuurlandschap ontstond. Bomenrijen lopen door tot aan de beek, die als levensader door het dal stroomt. Daartussen liggen de hooilanden als groene kamers. Hier werd vroeger wintervoer voor het vee geogst. Leunend over een oud boerenhek dwalen uw gedachten gemakkelijk af naar toen. Nog steeds ademt het 'kamertjeslandschap' de geest van middeleeuwse boeren.

Droom weg bij de stilte tussen de houtwallen.

Gevarieerde wandeling

Vanuit het informatiecentrum Homanshof (1) kunt u meteen aan deze wandeling beginnen. De route van 11 kilometer brengt u vanuit het dorp langs de beek en de houtwallen. Ook kunt u de route verkorten tot 7 kilometer. U volgt de routeplaatjes met de donkerblauwe kop. Honden mogen aangelijnd mee.

Wilde orchideeën

In het voorjaar kleuren de groenlanden langs de beek paars van de brede orchis (3). De bijzondere planten houden van grondwater waar veel mineralen in zitten zoals ijzer. De plekken waar ze groeien mogen vooral niet te droog zijn.

Groene kamers

Langs het Anloërdiep zijn er talloze doorkijkjes tussen

Brede orchis.

de bomen. De houtwallen verdelen het beekdal in groene kamers. Ze zijn door middeleeuwse boeren aangeplant. Vanaf de zeventiende eeuw markeerden de bomen de grens tussen percelen. Ontdek hoe de bomenrijen doorlopen tot aan de beek. Voor het aanleggen van een houtwal is zand nodig. Bij het Anloërdiep komt zandgrond over de hele breedte van het beekdal voor. Dat is een unieke situatie. Is er geen zand maar veen, dan vervullen slootjes en greppels de functie van perceelafscheiding.

Langs de houtwal

Opvallend is dat de zandwallen waarop de bomen zijn aangeplant niet overal even hoog zijn. Door de jaren heen slijten de wallen weg. Ze moet zo nu en dan worden opgehoogd. Dat gebeurt met de schrale grond uit de omgeving, zodat de oorspronkelijke plantengroei zich kan herstellen. Aan de zonzijde van een houtwal is het warm en droog. Hier treft u bloeiende kruiden waar insecten op afkomen. De schaduwzijde, die koel en nat is, is begroeid met bosplanten, varens en mossen.

Over de beek

Op punten waar u het Anloërdiep met een klein bruggetje oversteekt, ziet u dat de beek een smal, snelstromend watertje is met vele bochten. In de zomer kan hij zelfs helemaal droogvallen. Dit zijn eigenschappen die horen bij een 'bovenloop': een beek die niet ver ligt van zijn brongebied. Het Anloërdiep ontvangt zijn water van het Eexterveld. De beek zoekt slingerend een weg door het dal. Aan zijn route kunt u aflezen waar keileem in de bodem zit. Daar kan het water niet wegzakken. Zit er zand in de bodem, dan verdwijnt het water naar diepere lagen.

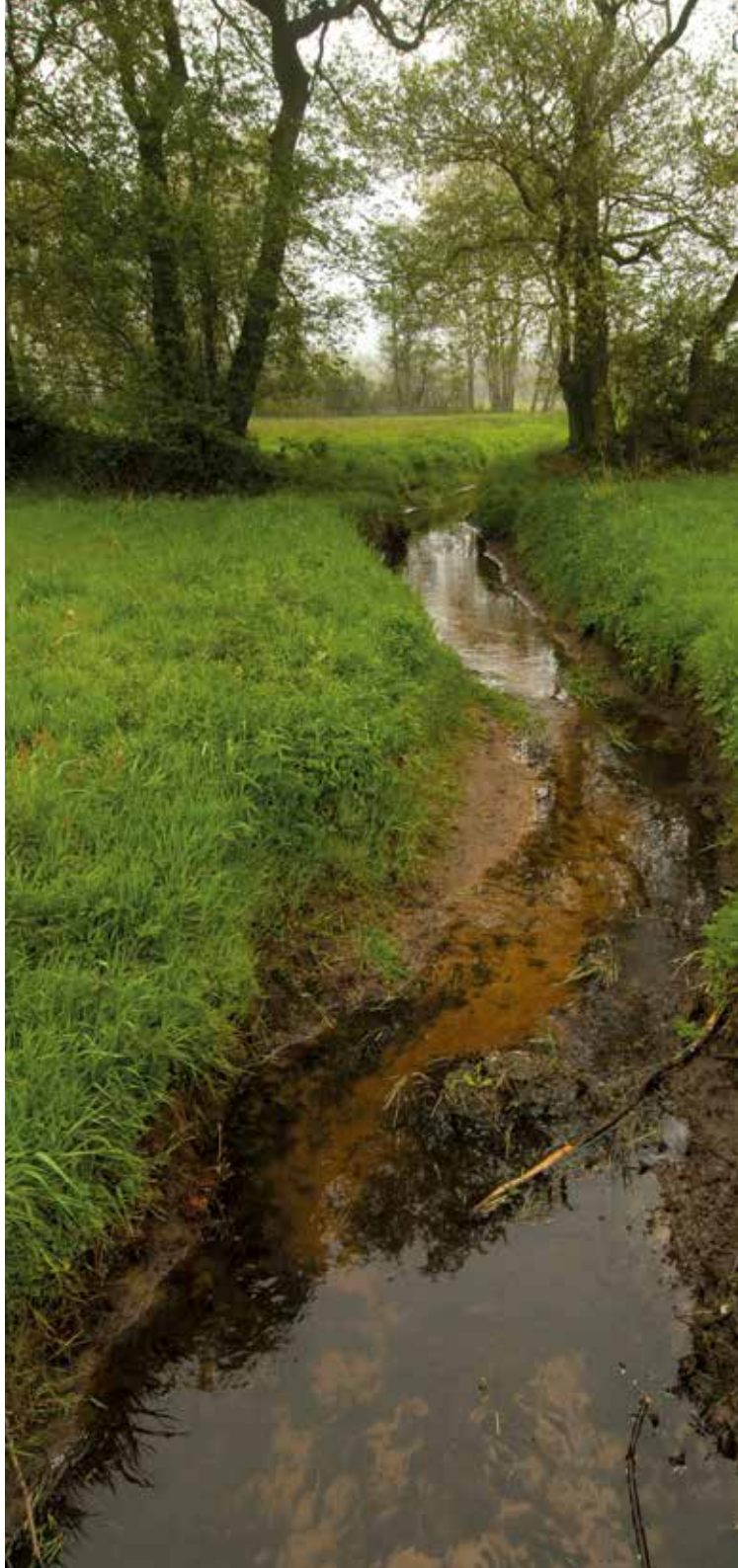
De Es van Anloo.

Es + dorp = esdorp

Dat Anloo op vrijwel een steenworp afstand ligt van het Anloërdiep is geen toeval. De middeleeuwse boeren kozen de rand van het beekdal uit om te gaan wonen. Aan de ene kant hadden ze zo toegang tot de groenlanden langs de beek. Aan de andere kant legden ze rond het dorp akkers ofwel 'essen' aan. De boeren vermengden de mest van hun vee met heideplaggen om de arme zandgrond vruchtbaar te maken. Het eeuwenlange ophogen met plaggenmest leidde tot het bolle oppervlak waarmee de essen nu duidelijk afsteken tegen hun omgeving.

Samenhang

Uitkijkend over de es blijkt hoe de oorspronkelijke samenhang tussen de bewoners van het dorp en hun omgeving eeuwenlang bewaard is gebleven.

LEGENDA

- Wandelroute 11 km
- Afkorting: 7 km
- Wandelrichting
- Parkeerplaats
- Informatiecentrum Homanshof
- Markesteen
- Orchideeën
- Horeca

De houtwallen worden nog steeds (deels) gebruikt als erfscheidingen, maar ook voor dieren zijn ze van belang. Natuur en landbouw gaan hier hand in hand. In het dorp zelf proeft u de sfeer van toen. De statige Saksische boerderijen staan er nog steeds. Middelpunt van het dorp is de brink. Brink betekent 'Rand'. Hier werden vroeger 's morgens de schapen naar toe gebracht en daarna ging de scheper met de schapen de heide op. Toen later de dorpen groter werden, kwamen de brinken middenin het dorp. een weijtje waar vee werd verhandeld en waar men vergaderde over de bomen.

Markesteen

Onderweg langs het Anloërdiep komt u een kei tegen die daar niet zomaar is neergelegd. Het is een 'markesteen' (2), die de grens tussen Anloo,

Op verschillende plekken kom je langs de beek.

Gasteren en Schipborg aangaf in de periode voordat men het beekdal opsplijste in percelen. Vanaf de dertiende eeuw werden gemeenschappelijke gronden door coöperaties verenigingen of wel 'marken' beheerd. Zij regelden bijvoorbeeld het onderhoud van de wegen of bepaalden waar het vee op de heide mocht grazen. De marken werden aan het eind van de negentiende eeuw verdeeld. Vanaf toen was er geen sprake meer van gemeenschappelijk landgebruik.

Magnuskerk

Op afstand van het dorp Anloo ziet u nét de karakteristieke trapgevel van de Magnuskerk boven de bomen uitsteken. De kerk stamt uit de elfde eeuw en is daarmee een van de oudste kerken in Drenthe. Het gebouw is opgetrokken uit tufsteen, afkomstig uit de Eiffel. Tot in de achttiende eeuw vonden er in de kerk rechtszittingen plaats van het hoogste rechtcollege in de provincie: de etstoel.

Toegangspoort

'De Homanshof' is één van de toegangspoorten van het Nationaal Park Drentsche Aa (www.drentscheaa.nl). Hier kunt u terecht voor meer informatie en voor routes die u kunt volgen. Adres: Lunsenhof 20, 9467 PM Anloo. Openingstijden: 1 april tot 31 oktober van 9.00 uur tot 17.00 uur / van 1 november tot 31 maart van 10.00 uur tot 17.00 uur. Op maandag gesloten.